

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (пети състав)

17 юли 2014 година*

„Неизпълнение на задължения от държава членка — Собствени ресурси —
Последващо събиране на вносни мита — Финансова отговорност на държавите членки —
Неизнесени излишъци от запаси от захар“

По дело C-335/12

с предмет иск за установяване на неизпълнение на задължения, предявен на основание член 258
ДФЕС на 13 юли 2012 г.,

Европейска комисия, за която се явява А. Сaeiros, в качеството на представител, със съдебен
адрес в Люксембург,

ищец,

срещу

Португалска република, за която се явяват L. Inez Fernandes, J. Gomes, P. Rocha и A. Cunha, в
качеството на представители,

ответник,

СЪДЪТ (пети състав),

състоящ се от: Т. von Danwitz, председател на състава, Е. Juhász (докладчик), А. Rosas, D. Šváby
и С. Vajda, съдии,

генерален адвокат: Р. Cruz Villalón,

секретар: М. Ferreira, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от
12 декември 2013 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от
6 март 2014 г.,

постанови настоящото

* Език на производството: португалски.

Решение

- 1 С исковата молба Комисията иска от Съда да установи, че като е отказала да ѝ предостави сумата от 785 078,50 EUR, съответстваща на размера на налозите за неизнесените излишъци от захар след присъединяването на Португалската република към Европейската общност, Португалската република не е изпълнила задълженията си по член 10 ЕО, член 254 от Акта относно условията за присъединяване на Кралство Испания и Португалската република и промените в Учредителните договори (ОВ L 302, 1985 г., стр. 23, наричан по-нататък „Актът за присъединяване“), член 7 от Решение 85/257/ЕИО, Евратом на Съвета от 7 май 1985 година относно системата на собствените ресурси на Общностите (ОВ L 128, стр. 15), членове 4, 7 и 8 от Регламент (ЕИО) № 579/86 на Комисията от 28 февруари 1986 година, установяващ подробни правила относно запасите от продукти в сектора на захарта в Испания и в Португалия към 1 март 1986 г. (ОВ L 57, стр. 21), изменен с Регламент (ЕИО) № 3332/86 на Комисията от 31 октомври 1986 г. (ОВ L 306, стр. 37, наричан по-нататък „Регламент № 579/86“), член 2 от Регламент (ЕИО) № 1697/79 на Съвета от 24 юли 1979 година относно последващото събиране на несъбрани вносни или износни сборове, които не са били изискани от длъжника за стоки, декларирани за митнически режим, включващ задължение за плащане на тези сборове (ОВ L 197, стр. 1) и членове 2, 11 и 17 от Регламент (ЕИО, Евратом) № 1552/89 на Съвета от 29 май 1989 година за прилагане на Решение 88/376/ЕИО, Евратом относно системата на собствените ресурси на Общностите (ОВ L 155, стр. 1).

Правна уредба

- 2 Член 254 от Акта за присъединяване предвижда:

„Всеки запас от продукти, които се намират в свободно обращение на португалска територия към 1 март 1986 г. и надхвърлят количеството, което може да се приеме за обичаен остатъчен запас, се отстранява от Португалската република за нейна сметка при спазване на процедурите на Общността, които предстои да бъдат установени, и в сроковете, определени при предвидените в член 258 условия. Количеството на обичайния остатъчен запас се уточнява отделно за всеки продукт в светлината на критериите и целите, присъщи на организацията на пазара на всеки отделен вид продукт“ [неофициален превод].

- 3 Съгласно член 371 от Акта за присъединяване:

„1. Решение от 21 април 1970 година относно замяната на финансовите вноски на държавите членки със собствени ресурси на Общностите [...] се прилага в съответствие с предвиденото в членове 372—375.

2. Всяко позоваване на решението от 21 април 1970 г., направено в членовете от настоящата глава, следва да се разбира като позоваване на Решение на Съвета от 7 май 1985 г. относно системата на собствените ресурси на Общността от момента на неговото влизане в сила“ [неофициален превод].

- 4 Член 372, първа алинея от Акта за присъединяване гласи:

„Посочените в член 2, параграф 1, буква а) от решението от 21 април 1970 г. приходи, наречени „селскостопански налози“, включват и приходите от всички установени налози върху вноса при търговията между Португалия и останалите държави членки и между Португалия и трети страни съгласно членове 233—345, член 210, параграф 3 и член 213“ [неофициален превод].

5 Член 2 от Решение 85/257 се предвижда следното:

„Приходите, произтичащи:

- а) от налози, премии, допълнителни или компенсаторни суми, допълнителни суми или фактори и други задължения, установени или които ще бъдат установени от институциите на Общностите във връзка с търговията със страни, които не са членки, в рамките на общата селскостопанска политика, а също и вноски и други задължения, предвидени в рамките на общата организация на пазарите в сектора на захарта;
- б) от мита по Общата митническа тарифа и други задължения, установени или които ще бъдат установени от институциите на Общностите във връзка с търговията със страни, които не са членки,

представяват собствени ресурси, записани в бюджета на Общностите.

[...]“ [неофициален превод].

6 Съгласно член 7, параграф 1 от това решение:

„Собствените ресурси на Общността, посочени в членове 2 и 3, се събират от държавите членки в съответствие с националните разпоредби, наложени със закон, наредба или административен акт, които, когато е необходимо, ще бъдат адаптирани за тази цел. Държавите членки предоставят тези ресурси на разположение на Комисията“ [неофициален превод].

7 Член 2, параграф 1 от Решение 88/376/ЕИО, Евратом на Съвета от 24 юни 1988 година относно системата на собствените ресурси на Общностите (ОВ L 185, стр. 24; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 1, стр. 62) предвижда:

„Приходите от следното представляват собствени ресурси, постъпващи в бюджета на Общностите:

- а) налози, премии, допълнителни или компенсационни суми, допълнителни суми или фактори и други задължения, установени или които ще бъдат установени от институциите на Общностите по отношение на търговията със страни, които не са членки на ЕС, в рамката на Общата селскостопанска политика и също вноски и други [задължения], предвидени в рамката на общата организация на пазарите [в сектора на] захар[та];
- б) общи мита по митническата тарифа и други [задължения], които са установени или ще бъдат установени от институциите на Общностите по отношение на търговията със страни, които не са членки на ЕС, и мита върху продукти, идващи по Договора за създаването на Европейската общност за въглища и стомана;

[...]“.

8 Член 8, параграф 1 от посоченото решение предвижда:

„Собствените ресурси на Общността, за които става дума в член 2, параграф 1, букви а) и б), се събират от държавите членки в съответствие с националните разпоредби, наложени със закон, наредба или административен акт, които където е подходящо, ще бъдат адаптирани, за да отговорят на изискванията на правилата на Общността. [...] Държавите членки предоставят на Комисията ресурсите по член 2, параграф 1, букви от а) до г)“.

9 Член 1 от Регламент № 1697/79 гласи:

„1. Настоящият регламент определя условията, при които компетентните органи имат право да пристъпят към последващо събиране на вносите или износните сборове, които без оглед на причината не са били изискани от длъжника, за стоки, декларирани при митнически режим, включващ задължение за плащане на такива сборове.

2. За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

а) „вносни сборове“ са както митата и таксите с равностоен ефект, така и селскостопанските налози и другите налози при внос, предвидени в рамките на общата селскостопанска политика или в рамките на специфичните режими, приложими съгласно член 235 от Договора към някои стоки, получени от преработката на селскостопански продукти;

[...]

в) „вземане под отчет“ е административният акт, с който надлежно се установява размерът на вносите или износните сборове, който следва да се събере от компетентните органи;

г) „митническо задължение“ е задължението на физическо или юридическо лице да заплати приложимите вносни или износни сборове за стоки, които са обект на облагане с такива сборове в съответствие с действащите разпоредби“ [неофициален превод].

10 Член 2 от Регламент № 1697/79 гласи:

„1. Когато компетентните органи установят, че от длъжника не е изискан целият или част от размера на дължимите по закон вносни или износни сборове за стока, декларирана за митнически режим, включващ задължение за плащане на тези сборове, те предприемат действия за събиране на несъбраните сборове.

Тези действия обаче не могат да бъдат предприети след изтичането на тригодишен срок, считано от датата на вземането под отчет на първоначално изискания от длъжника размер или, ако не е извършено вземане под отчет, считано от датата на възникването на митническото задължение за съответната стока.

2. За целите на параграф 1 действията по събиране започват с уведомяване на заинтересованото лице за размера на дължимите вносни или износни сборове“ [неофициален превод].

11 Член 1 от Регламент (ЕИО) № 3771/85 на Съвета от 20 декември 1985 година относно запасите от селскостопански продукти, намиращи се в Португалия (ОВ L 362, стр. 21), гласи:

„Настоящият регламент установява общите разпоредби за прилагане на член 254 от Акта за присъединяване“ [неофициален превод].

12 Член 8 от Регламент № 3771/85 гласи:

„1. Условията за прилагане на настоящия регламент следва да се приемат в съответствие с процедурата, предвидена в член 38 от Регламент № 136/66/ЕИО на Съвета от 22 септември 1966 година относно създаване на обща организация на пазара на масла и мазнини [(ОВ 172, 1966 г., стр. 3025)], или, според случая, в съответните членове на останалите регламенти за създаване на обща организация на селскостопанските пазари.

2. Условието за прилагане, посочени в параграф 1, обхващат по-специално:

а) определяне на посочения в член 254 от Акта за присъединяване запас за стоките, чиито количества надхвърлят обичайния остатъчен запас;

[...]

г) условията за реализация на излишъците от продукти.

3. Условието за прилагане, посочени в параграф 1, може да включват:

[...]

в) събиране на такса, когато заинтересовано лице не спазва условията за реализация на излишъците от продукти“ [неофициален превод].

13 Съгласно второ съображение от Регламент № 579/86:

„[...] предвид съществуващата в новоприетите държави членки опасност от спекулации със захарта и изоглюкозата, представляващи стоки, които могат да се складират и за които са определени възстановявания при износ, е необходимо да се предвидят разпоредби относно запасите, намиращи се в Испания и Португалия към 1 март 1986 г.“ [неофициален превод].

14 Шесто съображение от този регламент има следното съдържание:

„[...] количествата, превишаващи остатъчните запаси [...], които не са изнесени преди предвидената дата и съответно не са извадени от обращение на пазара, следва да се считат за количества, реализирани на вътрешния пазар на Общността, и за внесени от трети страни; [...] при това положение е оправдано да се предвиди, че събираната сума е равна на налозите при вноса на съответния продукт, валидни към последния ден от определения за износа му срок; [...] за превръщането на тази сума в национална валута следва да се използва приложимият към същата тази дата селскостопански обменен курс“ [неофициален превод].

15 Член 3 от този регламент предвижда:

„1. Новите държави членки трябва [...] да инвентаризират запасите от захар и изоглюкоза, които са в свободно обращение на тяхна територия към 0,00 ч. на 1 март 1986 г.

2. За целите на параграф 1, всяко лице, което [...] разполага с количества захар или изоглюкоза, не по-малки от 3 000 kg, които са в свободно обращение към 0,00 ч. на 1 март 1986 г., се задължава да ги декларира пред компетентните органи до 13 март 1986 г.

[...]“.

16 Член 4 от Регламент № 579/86 предвижда:

„1. Когато запасите от захар или изоглюкоза, установени при посочената в член 3 инвентаризация, надхвърлят определените в член 2, параграф 1 за новата държава членка количества, тази държава членка трябва да гарантира, че до 1 януари 1987 г. извън Общността е изнесено — що се отнася до Португалия — количеството, равняващо се на разликата между установените и определени ѝ количества [...].

[...]

2. По отношение на количествата, които съгласно параграф 1 трябва да бъдат изнесени:

[...]

в) що се отнася до Португалия, износът на съответният продукт трябва да се осъществи до 1 януари 1987 г. от територията на новата държава членка, където е извършено предвиденото в параграф 1 установяване, като продуктът трябва да е напуснал територията на Общността преди тази дата“ [неофициален превод].

17 Член 5 от Регламент № 579/86 гласи:

„1. Освен в случай на непреодолима сила, посочените в член 4, параграф 1 доказателства за осъществен износ от територията на Португалия трябва да се представят до 1 март 1987 г. чрез:

- а) лицензии за износ, издадени в съответствие с член 6 от компетентния орган на съответната нова държава членка,
- б) документите, посочени в членове 30 и 31 от Регламент (ЕИО) № 3183/80 [на Комисията от 3 декември 1980 година за определяне на общи подробни правила за прилагане на режима на лицензии за внос и износ и сертификати за предварително фиксиране за селскостопанските продукти (ОВ L 338, стр. 1)], които са необходими за освобождаване на гаранцията.

2. Ако посочените в параграф 1 доказателства не бъдат представени до предвидената дата, съответното количество ще се приеме за реализирано на вътрешния пазар на Общността“.

[...]“ [неофициален превод].

18 Съгласно член 7, параграф 1 от Регламент № 579/86:

„За количествата, които се считат за реализирани на вътрешния пазар по смисъла на член 5, параграф 2, се събира:

- а) за захар — на всеки сто килограма, сума, равняваща се на налога при внос на бяла захар, който в случая на Португалия е в сила към 30 юни 1987 г., съответно увеличен или намален с присъединителната компенсаторна сума за бялата захар, която е в сила за бялата захар за разглежданата нова държава членка на същата дата;

[...]“ [неофициален превод].

19 Член 8, параграф 1 от този регламент предвижда:

„Новите държави членки вземат всички необходими мерки за прилагане на настоящия регламент и определят по-специално процедурите за контрол, които са необходими за извършване на посочената в член 3 инвентаризация и за изпълнение на посоченото в член 4, параграф 1 задължение за износ“ [неофициален превод].

20 Член 2, параграф 1 от Регламент № 1552/89 гласи:

„За целите на прилагането на настоящия регламент правото на Общностите върху собствените ресурси, посочени в член 2, параграф 1, букви а) и б) от Решение [88/376], се установява след уведомяване на длъжника от компетентната служба на държавата членка за размера на дължимата сума. Това уведомяване се извършва веднага след като длъжникът стане известен и

след като размерът на вземането може да бъде изчислен от компетентните административни органи при спазване на всички приложими в областта общностни разпоредби“ [неофициален превод].

21 Член 11 от Регламент № 1552/89 гласи:

„Всяко забавяне на вписванията по сметката, посочена в член 9, параграф 1, е основание за плащането на лихва от съответната държава членка при лихвения процент, който се прилага на валутния пазар на държавата членка към датата на падежа за краткосрочните публични финансови операции, увеличен с два процентни пункта. Ставката нараства с 0,25 процентни пункта за всеки месец закъснение. Увеличеният лихвен процент се прилага за целия период на забава“ [неофициален превод].

22 Член 17 от Регламента предвижда:

„1. Държавите членки се задължават да предприемат всички необходими мерки, за да гарантират, че сумите, които съответстват на установените съгласно член 2 налози, се предоставят на Комисията при условията, предвидени в настоящия регламент.

2. Държавите членки се освобождават от задължението да предоставят на разположение на Комисията сумите, които съответстват на установените налози, само ако тези суми не са могли да бъдат събрани поради обстоятелства, дължащи се на непреодолима сила. Освен това в конкретни случаи държавите членки могат да не спазват задължението да предоставят тези суми на Комисията, ако след задълбочена оценка на всички съществени обстоятелства във връзка с конкретния случай се окаже, че събирането е невъзможно в дългосрочен план поради причини, които не могат да се вменят във вина на държавите членки. Тези случаи трябва да се споменат в доклада, предвиден в параграф 3, ако сумите надвишават 10 000 [EUR], конвертирани в национална валута по курса на първия работен ден от месец октомври на предходната календарна година; в този доклад трябва да се посочат причините, поради които държавата членка не е била в състояние да предостави въпросните суми. Комисията разполага със срок от шест месеца, за да изпрати своите възражения на съответната държава членка, ако е необходимо.

[...]“ [неофициален превод].

Досъдебна процедура

23 На 26 юни 2003 г. Португалската република моли Комисията на основание член 17, параграф 2 от Регламент (ЕО, Евроатом) № 1150/2000 на Съвета от 22 май 2000 година за прилагане на Решение 2000/597/ЕИО, Евратом относно системата на собствените ресурси на Общностите (ОВ L 130, стр. 1) да бъде освободена от задължението да ѝ предостави сумата от 785 078,50 EUR, свързани с традиционни ресурси.

24 Според Португалската република тези налози са станали несъбираеми в резултат на решение на Supremo Tribunal Administrativo (Върховен административен съд) от 8 май 2002 г., с което се отменя разпореждането за плащане, отправено първоначално до длъжника на 25 октомври 1990 г. Плащането се отнася до собствени ресурси във връзка с излишъци от захар, за които до 1 септември 1987 г. — определеният с Регламент № 579/86 срок — не са представени доказателства за износ.

- 25 В отговор на тази молба с писма от 17 декември 2003 г. и 20 февруари 2004 г. Комисията иска от португалските власти допълнителна информация по-специално във връзка с основанията, поради които, от една страна, посоченият длъжник е получил уведомлението за разглежданото митническо задължение повече от три години след неговото възникване, и от друга страна Supremo Tribunal Administrativo „[e] отмен[ил] акта за установяване на [това] задължение“.
- 26 С писмо от 22 март 2004 г. португалските власти са представили поисканата информация, както и копие от решението на Supremo Tribunal Administrativo от 8 май 2002 г. и на решението на Tribunal Tributário de Segunda Instância (второинстанционен съд по финансовоправни въпроси) от 26 март 1996 г. От тази информация следва, че разглежданото предприятие не е представило доказателства за износа на притежаваните от него излишъци от захар и че съгласно известие на митническата служба на Фуншал (Португалия) от 16 октомври 1987 г. на 30 октомври 1987 г. то е платило сумата от 522 511,20 EUR. След нови проверки португалските власти са информирали това предприятие, че допълнителната сума, която то трябва да плати, възлиза на 785 078,50 EUR. Предприятието подава жалба срещу решението, което го задължава да плати тази сума. Делото е отнесено до Supremo Tribunal Administrativo, като преди да се произнесе, последният отправя няколко преюдициални въпроса до Съда, който на 11 октомври 2001 г. постановява определение William Hinton & Sons (C-30/00, EU:C:2001:536). Впоследствие на 8 май 2002 г. Supremo Tribunal Administrativo окончателно отменя вземането на португалските митнически власти, с мотива че уведомлението за плащане на разглежданата допълнителна сума е направено в момент, когато това вземане е било вече погасено по давност.
- 27 С писмо от 19 юли 2004 г. Комисията уведомява португалските власти, че молбата им от 26 юни 2003 г. да бъдат освободени от задължението за предоставяне на тази институция въпросните собствени ресурси е била отхвърлена. Комисията също така посочва на португалските власти, че според нея Португалската република не е доказала, че основанията, поради които разглежданите собствени средства не са били събрани, не са могли да ѝ бъдат вменени във вина. Поради това тя иска от португалските власти да ѝ предоставят до 20 септември 2004 г. сумата от 785 078,50 EUR.
- 28 С писмо от 29 ноември 2004 г. португалските власти молят службите на Комисията да преразгледат позицията си.
- 29 С писмо от 28 юли 2006 г. Комисията отхвърля молбата на Португалската република. Поради това тя отново изисква от португалските власти незабавно да ѝ предоставят спорната сума. В това писмо Комисията формулира искането си, квалифицирайки спорната сума като „приходи от [...] вноски и други задължения, предвидени в рамките на общата организация на пазарите в сектора на захарта“. Последващо искане за предоставяне на дължимата сума, направено с писмо от 31 януари 2007 г., също не води до положителен отговор от страна на португалските власти.
- 30 На 23 октомври 2007 г. Комисията отправя до Португалската република официално уведомително писмо, в което излага причините, поради което не е съгласна с позицията на тази държава членка, „която отказва да признае, че разглежданите налози представляват собствени ресурси на Общностите“, и представя в същото писмо мотивите, поради които тези налози „действително представляват собствени ресурси на Общностите“.
- 31 В посоченото официално уведомително писмо Комисията подчертава, че „без съмнение окончателното съдебно решение на Supremo Tribunal Administrativo не може да се пренебрегне нито от португалските власти, нито от Комисията“ и че следователно това решение „се отнася пряко до отношенията между оператора и националните власти [...], но [че] то не засяга задълженията на държавата членка във връзка със собствените ресурси на Общностите“.

- 32 В същото официално уведомително писмо Комисията припомня, че „член 254 от Акта за присъединяване изисква от [Португалската република] да отстрани за своя сметка излишъците от захар“ и подчертава, че „в това отношение португалските власти е трябвало да гарантират износа на излишъците (в съответствие с член 4 от Регламент № 579/86)“. Комисията добавя, че „що се отнася до подлежащите на износ количества, португалските власти е трябвало да съберат установените налози в съответствие с разпоредбите на член 8, параграф 3, буква в) от Регламент № 3771/85 [...] и на член 7, параграф 1, точка а) от Регламент № 579/86 и е трябвало да вземат всички необходими мерки за прилагането на това законодателство (в съответствие с член 8 от последния регламент)“.
- 33 Комисията също така отправя покана до Португалската република да ѝ предостави възможно най-бързо сумата от 785 078,50 EUR, за да избегне по-голямото натрупване на лихва за забава съгласно член 11 от Регламент 1150/2000, както и в съответствие с член 226 ЕО да ѝ представи своето становище по тази преписка в срок от два месеца, считано от получаването на гореспоменатото официално уведомително писмо.
- 34 С писмо от 8 февруари 2008 г. португалските власти отговарят на официалното уведомително писмо, като посочват, че когато „на 26 юни 2003 г. са уведомили Комисията за молбата си да бъдат освободени от задължението да предоставят собствени средства [...], те са квалифицирали спорната сума като налог“ и че след като „на 7 декември 2004 г. Първоинстанционният съд [на Европейските общности] постановява решение Koninklijke Coöperatie Cosun/Комисия, [(Т-240/02, ЕУ:Т:2004:354)], използваната от португалските квалификация е била оспорена [...] [и че] съдържащото се в това решение тълкуване е било потвърдено впоследствие от Съда в решение от 26 октомври 2006 г., Koninklijke Coöperatie Cosun/Комисия [(С-68/05 Р, ЕУ:С:2006:674)]“. Португалските власти подчертават, че „[в] действителност от тези две съдебни решения (макар те да се отнасят до сумата, събрана за неизнесена захар) следва, че сумата, дължима съгласно член 7, параграф 1, буква а) от Регламент № 579/86, не може да бъде квалифицирана като „налог“, доколкото с нея [...] се преследват цели, различни от свързаните с прилагането на налозите при внос [и] там налогът се използва само като основа за изчисление“.
- 35 В това писмо португалските власти уточняват, че „едва в писмото си от 28 юли 2006 г. Комисията квалифицира за първи път спорната сума като „други задължения, предвидени в рамката на общата организация на пазарите в сектора на захарта“ по смисъла на член 2 от Решение 2000/597/ЕО, Евратом на Съвета от 29 септември 2000 година относно системата на собствените ресурси на Европейските общности (ОВ L 253, стр. 42; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 2, стр. 206) [...]“, с която квалификация португалските власти са изразили несъгласието си, като са обяснили причините да заемат такава позиция.
- 36 На 2 февруари 2009 г. Комисията изпраща на Португалската република мотивирано становище, в което оборва доводите на португалските власти.
- 37 В това отношение Комисията припомня, от една страна, че естеството на спорните суми като собствени ресурси на Общностите произтича от общностното законодателство и не се определя от държавите членки, което означава, че направената от държавите членки квалификация на тези суми е ирелевантна, и от друга страна, тя потвърждава позицията си, че „спорната сума трябва да се квалифицира като „други задължения, предвидени в рамката на общата организация на пазарите в сектора на захарта“ в съответствие в член 2, точка а) от Решение[...] [85/257]“.
- 38 Комисията приканва също така Португалската република да вземе необходимите мерки, за да се съобрази с мотивираното становище в срок от два месеца, считано от получаването му.

- 39 На 28 октомври 2011 г. Комисията отправя до Португалската република допълнително мотивирано становище, в което потвърждава текста на отправеното до нея на 2 февруари 2009 г. мотивирано становище и информира португалските власти, че „в мотивираното становище са открити две явни технически грешки [...] и че по съображения за яснота и правна сигурност те следва да бъдат поправени посредством настоящото допълнително мотивирано становище“.
- 40 Комисията поправя посочените технически грешки в точки 11 и 12 от допълнителното мотивирано становище, като използва следната формулировка: „[...] поради това, че португалските власти са отказали да предоставят сумата от 785 078,50 EUR собствени ресурси, съответстваща на налозите, дължими за неизнесени излишъци от захар след присъединяването [на Португалската република] към [Общността], Португалската република не е изпълнила задълженията си по член 10 ЕО, член 254 от Акта за присъединяване, член 7 от Решение 85/257, членове 4, 7 и 8 от Регламент № 579/86, член 2 от Регламент № 1697/79 и членове 2, 11 и 17 от Регламент № 1552/89“.
- 41 В посоченото допълнително мотивирано становище Комисията отново иска от Португалската република да спази задълженията си в срок от два месеца, считано от получаването на становището.
- 42 На 6 февруари 2012 г. португалските власти отговарят на допълнителното мотивирано становище. Те поддържат доводите си и посочват, че „изтъкват несъгласието си с доводите, с които се обосновава мотивираното становище и които Комисията поддържа в допълнителното мотивирано становище“.
- 43 Тъй като не е удовлетворена от отговора на тази държава членка, Комисията решава да предяви настоящия иск на основание член 258 ДФЕС.

По искането за възобновяване на устната фаза на производството

- 44 С писмо от 18 март 2014 г. Португалската република иска да бъде възобновена устната фаза на производството, като твърди по същество, че генералният адвокат, от една страна, не е взел предвид всичките ѝ доводи, що се отнася до квалификацията на спорните суми като собствени ресурси на Европейския съюз, и от друга страна, що се отнася до преценката на въпроса дали португалските власти са положили дължимата грижа, той се е основал на фактически обстоятелства, във връзка с които Съдът не е задавал въпроси на Португалската република.
- 45 В това отношение Статутът на Съда на Европейския съюз и Процедурният правилник на Съда не предвиждат възможност страните да представят становища в отговор на заключението на генералния адвокат (вж. решение *Stichting Natuur en Milieu* и др., C-266/09, EU:C:2010:779, т. 28).
- 46 Следва да се припомни, че от член 83 от Процедурния правилник следва, че във всеки един момент, след изслушване на генералния адвокат Съдът може да постанови възобновяване на устната фаза на производството, по-специално когато счита, че делото не е напълно изяснено, когато след закриване на тази фаза някоя от страните посочи нов факт от решаващо значение за решението на Съда или когато делото трябва да се реши въз основа на довод, който не е бил обсъден от страните.
- 47 След като изслуша генералния адвокат, Съдът смята, че в конкретния случай разполага с всички необходими сведения, за да се произнесе по настоящия иск, и че не е необходимо делото да бъде разгледано във връзка с довод, който не е бил обсъден пред Съда.

48 Поради това искането за възобновяване на устната фаза на производството следва да се отхвърли.

По иска

49 Безспорно е, че на определената в мотивираното становище дата, а именно 2 април 2009 г., сумата от 785 078,50 EUR не е била предоставена на Комисията.

50 Не се спори, че тази сума е била изчислена въз основа на разпоредбите на членове 4, 7 и 8 от Регламент № 579/86.

51 Комисията и Португалската република застъпват противоположни становища относно квалификацията на предвидения в член 8, параграф 3, буква в) от Регламент № 3771/85 налог, дължим в случай че условията за реализация на излишъците от продукти не са били спазени. Член 7, параграф 1 от Регламент № 579/86 определя този налог, използвайки само термина „сума“. Сам по себе си подобен термин не указва дали този налог попада в рамките на собствените ресурси на Общностите.

52 Комисията твърди, че този налог представлява друго задължение, предвидено в рамката на общата организация на пазарите в сектора на захарта по смисъла на член 2, буква а) от Решение 85/257 и на член 2, параграф 1, буква а) от Решение 88/376, и че по този начин той представлява собствен ресурс на Общностите.

53 За стигне до тази квалификация, Комисията е направила съответните изводи от решение на Общия съд Koninklijke Coöperatie Cosun/Комисия (Сб. EU:T:2004:354) и решение на Съда Koninklijke Coöperatie Cosun/Комисия (EU:C:2006:674). В тези решения юрисдикциите на Съюза отхвърлят квалификацията на този налог като налог при вноса.

54 Посочената от Комисията квалификация като собствен ресурс следва да се приеме.

55 Всъщност в член 1 от Регламент № 3771/85 се посочва, че този регламент установява общите разпоредби за прилагане на член 254 от Акта за присъединяване. Последната разпоредба предвижда не само че всеки запас от продукти, които се намират в свободно обращение на португалска територия към 1 март 1986 г. и надхвърлят количеството, което може да се приеме за обичаен остатъчен запас, се отстранява от Португалската република за нейна сметка, но и че количеството на обичайния остатъчен запас се уточнява отделно за всеки продукт в светлината на критериите и целите, присъщи на организацията на пазара на всеки отделен вид продукт.

56 Както Съдът е установил в точка 54 от определение William Hinton & Sons (EU:C:2001:536), целта на член 254 от Акта за присъединяване е по отношение на Португалската република да осигури прехода от предишния режим към режима на общата селскостопанска политика. За тази цел в него се определят границите, в които реализацията на някои продукти, намиращи се в свободно обращение на португалска територия към 1 март 1986 г., може да се подпомогне финансово към тази дата от страна на Общността.

57 Що се отнася до общите правила относно приложението на член 254, член 8, параграф 3, буква в) от Регламент № 3771/85 предвижда, че условията за прилагането на този регламент, които следва да се определят в съответствие с процедурата, предвидена в правната уредба относно общата организация на селскостопанските пазари, обхващат по-специално събиране на такса, когато заинтересовано лице не спазва условията за реализация на излишъците от продукти. Така за отстраняването на установените в Португалия излишъци от захар Регламент № 579/86 предвижда основно износа им в определен срок и, ако в този срок те не са изнесени,

плащането на сума в съответствие с член 7, параграф 1, равняваща се на налога при внос на бяла захар, който е в сила към 30 юни 1987 г. (вж. в този смисъл определение *William Hinton & Sons*, EU:C:2001:536, т. 56).

- 58 Освен това независимо от този законодателен контекст се признава, че отстраняването на излишъците от някои селскостопански продукти от пазара или запазването на нормални запаси от тези продукти на пазара са типичната цел на общата селскостопанска политика и че мерките за постигане на тази цел са част от тази политика. По този начин, освен ако разпоредбите от правото на Съюза предвиждат обратното, следва да се приеме, че такива мерки — а предвиденият в член 8, параграф 3, буква в) от Регламент № 3771/85 налог се намира сред тях — попадат в рамките на общата организация на разглежданите пазари, в случая пазара на захар.
- 59 В допълнение Регламент № 579/86, който установява подробни правила относно запасите от продукти в сектора на захарта в Испания и в Португалия към 1 март 1986 г., има за правно основание не само Акта за присъединяване и Регламент № 3771/85, но и Регламент (ЕИО) № 1785/81 на Съвета от 30 юни 1981 година относно общата организация на пазарите в сектора на захарта (ОВ L 177, стр. 4).
- 60 Португалската република оспорва тази квалификация, но посочените в това отношение доводи не могат да бъдат приети.
- 61 Най-напред тази държава членка поддържа, че приходите, които следва да се квалифицират като „собствени ресурси“, са уточнени в Акта за присъединяване и че разглежданият налог не се съдържа там. Тя се позовава по-специално на членове 371 и 372 от този акт.
- 62 В това отношение следва да се изтъкне, че позоваването на тези членове от страна на Португалската република е ирелевантно. В действителност член 371 от Акта за присъединяване предвижда, че Решение 85/257 се прилага в съответствие с членове 372—375 от този акт. Член 372, първа алинея от Акта за присъединяване предвижда, че посочените в Решение 85/257 приходи, наречени „селскостопански налози“, „включват и приходите от всички установени налози върху вноса при търговията“ между Португалската република и останалите държави членки и между Португалия и трети страни, без обаче да ограничи собствените приходи на Общността само до тези „селскостопански налози“. Предвид тази формулировка, член 372, първа алинея от Акта за присъединяване не изключва получаването на собствени приходи, различни от „селскостопанските налози“.
- 63 Португалската република счита, че предвиденият в член 7, параграф 1 от Регламент № 579/86 налог е бил въведен изключително за прилагане на член 254 от Акта за присъединяване и на Регламент № 3771/85, като препращането към Регламент № 1785/81, съдържащо се в Регламент № 579/86, се отнася само до някои разпоредби от последния, като например член 2, параграф 2 и член 4, параграф 2, буква б) от него. Тази държава членка се позовава на точка 54 от определение *William Hinton & Sons* (EU:C:2001:536) в подкрепа на тезата, че става въпрос за прилагане на Акта за присъединяване.
- 64 В отговор на този довод следва да се изтъкне, че Португалската република не посочва причините, поради които според нея влиянието на правното основание на Регламент № 1785/81 се ограничава до някои разпоредби от Регламент № 579/86. Освен това тя споменава съдържащите се в предходната точка от настоящото решение разпоредби като пример. Що се отнася до позоваването на член 54 от определение *William Hinton & Sons* (EU:C:2001:536), следва да се посочи, че тази точка подкрепя по-скоро доводите на Комисията. Всъщност Договорът за присъединяване и Актът за присъединяване служат не само за осъществяване на правния и политически акт, посредством който държавата кандидатка става членка на Съюза, но и за определяне на условията, при които новата държава членка ще функционира временно.

Преходът към общата селскостопанска политика може да включва задължение за новата държава членка да приложи незабавно или в определен срок релевантната правна уредба на Съюза или някои елементи от нея.

- 65 Португалската република се основава на Финансовия регламент от 21 декември 1977 година, приложим за общия бюджет на Европейските общности (ОВ L 356, стр. 1), според който не могат да се събират никакви приходи, без те да бъдат отнесени към дадена статия от бюджета, и посочва, че за финансовите 1987—1989 г. и предшестващите бюджети разглежданият налог не е бил отнасян към нито една статия от тези бюджети.
- 66 Следва да се посочи, че предмет на иска е отказът на Португалската република да предостави на Комисията сума, която се счита за част от собствените ресурси. В това отношение следва да се направи разграничение между Решение 85/257, което в качеството му на бюджетноправна мярка има за цел да определи собствените ресурси, включени в бюджета на Съюза, и таксите или задълженията, установени от общностния законодател при упражняване на правомощията му въз основа на разпоредбите на Договора за ЕО, свързани с общата селскостопанска политика (вж. в този смисъл решения *Amylum/Съвет*, 108/81, EU:C:1982:322, т. 32 и *Zuckerfabrik Süderdithmarschen* и *Zuckerfabrik Soest*, C-143/88 и C-92/89 EU:C:1991:65, т. 40, както и определение *Isera & Scaldis Sugar* и др., C-154/12, EU:C:2013:101, т. 31). По този начин, както посочва генералният адвокат в точка 79 от заключението си, събирането на сумите, дължими в съответствие с член 8, параграф 3, буква в) от Регламент № 3771/85 и член 7, параграф 2 от Регламент № 579/86, не може да зависи от това дали те се отнасят към дадена линия в бюджета на Общностите.
- 67 На последно място, Португалската република посочва, че съгласно член 6, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 60/2004 на Комисията от 14 януари 2004 година за определяне на преходни мерки в сектора на захарта във връзка с присъединяването на Чешката република, Естония, Кипър, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Словения и Словакия (ОВ L 9, стр. 8; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 52, стр. 202) и член 12, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1832/2006 на Комисията от 13 декември 2006 година за определяне на преходни мерки в сектора на захарта във връзка с присъединяването на България и Румъния (ОВ L 354, стр. 8; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 78, стр. 134), сумите от същото естество като разглежданите се включват в националния бюджет на тези държави членки и следователно не се считат за собствени ресурси.
- 68 Както подчертава Комисията, тези регламенти не могат да бъдат взети предвид по съображения *ratione temporis*. Те са били приети след датата, на която са се осъществили фактите, предмет на иска на Комисията, и при обстоятелства, които не са идентични с тези по настоящото дело. Правилно тази институция посочва, че законодателят на Съюза разполага със свободата да определи и да квалифицира приеманите от него мерки.
- 69 Предвид гореизложените съображения налогът, предвиден в член 8, параграф 3, буква в) от Регламент № 3771/85 и в член 7, параграф 1 от Регламент № 579/86, представлява друго задължение, предвидено в рамката на общата организация на пазарите в сектора на захарта по смисъла на член 2, буква а) от Решение 85/257 и на член 2, буква а) от Решение 88/376. Следователно Португалската република е била длъжна да предостави спорната сума на Комисията.
- 70 В исковата молба Комисията иска също така от Съда да установи неизпълнение на задължения от Португалската република по член 2 от Регламент № 1697/79.
- 71 В това отношение следва да се изтъкне, че съгласно член 1 от този регламент той определя условията, при които компетентните органи имат право да пристъпят към последващо събиране на вносните или износните сборове. Съгласно член 2, параграф 1, първа алинея от

Регламента, когато компетентните органи установят, че от длъжника не е изискан целият или част от размера на дължимите по закон вносни или износни сборове за стока, декларирана за митнически режим, включващ задължение за плащане на тези сборове, те предприемат действия за събиране на несъбраните сборове.

- 72 От текста на тези разпоредби следва, че приложението на Регламента изисква в частност подлежащата на възстановяване сума да представлява вносен или износен сбор.
- 73 Спорната сума обаче не представлява вносен или износен сбор. В действителност в съответствие с член 7, параграф 1, буква а) от Регламент № 579/86 тази сума не представлява налог при вноса или износа, а единствено е равна на налога при вноса на захар. Освен това от тази разпоредба във връзка с член 5, параграф 2 от същия регламент следва, че задължението за плащането на посочената сума възниква не поради внос или износ, а поради липсата на доказателства за износ на излишъците към 1 септември 1987 г.
- 74 Следва да се припомни, че по делата, по които са постановени решения Koninklijke Coöperatie Cosun/Комисия (EU:T:2004:354, т. 38) и Koninklijke Coöperatie Cosun/Комисия, (EU:C:2006:674, т. 38—43), юрисдикциите на Съюза са установили, че дължимата сума поради това, че захар В не е била изнесена в съответствие с Регламент № 1785/81 и Регламент (ЕИО) № 2670/81 на Комисията от 14 септември 1981 година относно определяне на подробни правила за прилагане по отношение на производството на захар при надвишаване на квотата (ОВ L 262, стр. 14), не може да се приеме като вносен или износен митен сбор, нито като такса с равностоен ефект, нито като облагане на селскостопанските продукти с такса при вноса или износа, а именно като налог.
- 75 В исковата молба обаче Комисията признава, че правопораждащият факт на задължението за плащане на тази сума по същество е идентичен с този на задължението за събиране на сумата, предвидена в член 7, параграф 1, буква а) от Регламент № 579/86.
- 76 Освен това по тази причина Комисията твърди, че тъй като разглежданият налог не може да се квалифицира като вносен или износен сбор с оглед на цитираната в точка 74 от настоящото решение съдебна практика, той представлява друго задължение, предвидено в рамките на общата организация на пазарите в сектора на захарта.
- 77 При тези условия Регламент № 1697/79 не се прилага към делото и по този начин давностният срок от три години за предприемане на действия по възстановяване, предвиден в член 2, параграф 1, втора алинея от този регламент, също не намира приложение.
- 78 Доводите, които Португалската република представя в своя защита, се основават по същество на обстоятелството, че възстановяването на спорната сума вече не е възможно поради погасяването по давност на задължението на дружеството длъжник и че тази държава членка няма вина за надхвърлянето на тригодишния давностен срок.
- 79 В това отношение следва да се изтъкне, че съгласно член 17, параграф 2 от Регламент № 1552/89, на който се позовава Комисията, държавите членки се освобождават от задължението да предоставят на разположение на Комисията сумите, които съответстват на установените налози, само ако тези суми не са могли да бъдат събрани поради обстоятелства, дължащи се на непреодолима сила, или ако се окаже, че събирането е невъзможно в дългосрочен план поради причини, които не могат да се вменят във вина на държавите членки (вж. в този смисъл решение Комисия/Дания, C-392/02, EU:C:2005:683, т. 66).
- 80 Няма спор, че на 25 октомври 1990 г. компетентните португалски власти са изпратили писмо на задълженото дружество, като му разпореждат да плати дължимата сума. Без дори да е необходимо да се разглежда въпросът дали до тази дата Португалската република е положила

цялата дължима грижа, за да установи и събере въпросното задължение, изглежда, че с изключение на посочването на правни доводи, които са се оказали неоснователни, след тази дата и до изтичането на определения в допълнителното мотивирано становище срок споменатата държава членка не е представила доказателства нито за наличието на непреодолима сила, нито за невъзможност да предостави на Комисията спорната сума. Тя дори не е опитала да събере спорната сума, позовавайки се на правното основание, според което давността все още не е била изтекла.

81 Следователно трябва да се приеме за установено, че с изключение на частта относно неизпълнението на задълженията на Португалската република по член 2 от Регламент № 1697/79, искът на Комисията е основателен.

82 Поради всички изложени съображения следва:

— да се приеме за установено, че като е отказала да предостави на Комисията сумата от 785 078,50 EUR, съответстваща на налозите, дължими за неизнесени излишъци от захар след присъединяването ѝ към Общността, Португалската република не е изпълнила задълженията си по член 10 ЕО, член 254 от Акта за присъединяване, член 7 от Решение 85/257, членове 4, 7 и 8 от Регламент № 579/86 и членове 2, 11 и 17 от Регламент № 1552/89, и

— искът да се отхвърли в останалата му част.

По съдебните разноски

83 По силата на член 138, параграф 1 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. След като Комисията е направила искане Португалската република да бъде осъдена да заплати съдебните разноски и последната е загубила делото по отношение на основната част от правните си основания, тя следва да бъде осъдена да заплати тези разноски.

По изложените съображения Съдът (пети състав) реши:

- 1) Като е отказала да предостави на Европейската комисия сумата от 785 078,50 EUR, съответстваща на размера на налозите за неизнесените излишъци от захар след присъединяването ѝ към Европейската общност, Португалската република не е изпълнила задълженията си по член 10 ЕО, член 254 от Акта относно условията за присъединяване на Кралство Испания и Португалската република и промените в Учредителните договори, член 7 от Решение 85/257/ЕИО, Евратом на Съвета от 7 май 1985 година относно системата на собствените ресурси на Общностите, членове 4, 7 и 8 от Регламент (ЕИО) № 579/86 на Комисията от 28 февруари 1986 година, установяващ подробни правила относно запасите от продукти в сектора на захарта в Испания и в Португалия към 1 март 1986 г., изменен с Регламент (ЕИО) № 3332/86 на Комисията от 31 октомври 1986 г, и по членове 2, 11 и 17 от Регламент (ЕИО, Евратом) № 1552/89 на Съвета от 29 май 1989 година за прилагане на Решение 88/376/ЕИО, Евратом относно системата на собствените ресурси на Общностите.
- 2) Отхвърля иска в останалата му част.
- 3) Осъжда Португалската република да заплати съдебните разноски.

Подписи